

Patrimoni de

L'alcaldesa de València inaugura el 5 de març el restaurat Almodí, però l'ús que se'n farà encara es desconeix. Les Drassanes també estan infrautilitzades i mentrestant l'Ajuntament conserva quatre col·leccions al calaix. El xalet de Blasco Ibàñez està tancat i els mercats Central i de Colom necessiten atenció.

Diu que ara fa 131 anys, el febrer de 1865, quan el governador provincial de València Ciril Amorós va decidir enderrocar les muralles que encotillaven València i no la deixaven créixer, tots els regidors de la ciutat empunyaren simbòlicament un pic i tombaren les primeres pedres. Només tres de les tretze antigues portes de la ciutat foren respectades. Malgrat el caràcter necessari de l'enderrocament de les muralles, el poc respecte demostrat per salvar les portes principals d'entrada a la ciutat diu molt de l'interès que el patrimoni històric-artístic despertava en els governants valencians.

Exactament 131 anys després, l'equip de govern municipal continua amb una desorientada política museística i de patrimoni. L'Ajuntament compta amb quatre col·leccions, una paleontològica, una de peses i mesures, una de papallones i una altra de monedes que no sap on ubicar, mentre que dos magnífics edificis recentment restaurats, l'Almodí i les Drassanes, estan buits i sembla que es dedicaran a exposicions temporals. La també recent i rigorosa restauració del xalet de Blasco Ibàñez no compta, en canvi, amb les mesures de seguretat que requereix una casa-museu i els hereus de l'escriptor s'han negat a cedir el seu llegat fins que les garanties siguen totals. El Mercat Central i el de Colom, el primer ple de vida i el segon ja abandonat pels venedors, necessiten una ur-

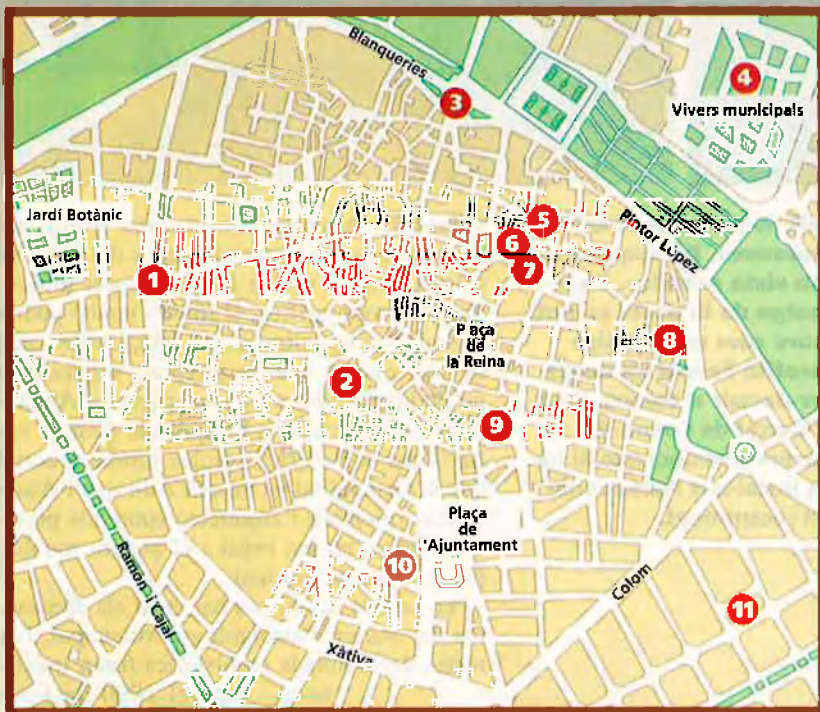

L'Almodí serà inaugurat aquesta setmana. L'Ajuntament no hi instal·larà la col·lecció de peses i mesures com estava previst.

Conveniència

ROSANNA PUCHADES

Els oblitats municipals

3 Torres de Quart	3 Museu de la ciutat i Palau Berbedel
3 Mercat Central	3 Palau de Cervelló
3 Torres de Serrans	3 Museu de Ceràmica
3 Restaurant de Vivers	10 Museu Paleontològic
5 L'Almodí	11 Mercat de Colom
3 Restes romanes de l'Almoïna	

gent restauració que no arriba. Un altre edifici civil, el restaurant racionalista de Vivers, allotjarà molt probablement el Museu Paleontològic. Abans, però, caldrà també invertir per a restaurar-lo ja que la desídia municipal ha permès que anara degradant-se. En canvi, les torres de Serrans i de Quart, prou significatives per elles mateixes, seran probablement seu d'alguna de les col·leccions municipals ara emmagatzemades.

No hi ha mesures per l'Almodí. El cas més emblemàtic és probablement el de l'Almodí, un edifici del segle XIV, reconstruït parcialment el XVI, declarat Monument Històrico-artístic, i amb una important sèrie de pintures populars de diverses èpoques. Des del 1906 va fer de Museu Paleontològic, fins que el seu estat va fer necessària una restauració. Amb Clementina Ródenas d'alcal-

La plaça de l'Almoïna. Conserva restes arqueològiques de la Valentia romana.

dessa, l'Ajuntament en va promoure la restauració i va aconseguir que empreses constructores patrocinaren les obres. El dimarts, 5 de març, Rita Barberà inaugurarà aquest exemple de restauració sense haver decidit quin ús li donarà. L'Ajuntament ha apuntat que podria ser espai per a exposicions temporals però tampoc no el descarta com a seu de la col·lecció de peses i mesures del comte Trénor. El responsable de l'àrea de cultura del grup municipal del PSOE, Vicent Soler, creu que "aquest és l'exemple més clar que l'Ajuntament no té un projecte museístic per a la ciutat, no té pensat quines col·leccions té i on les vol ubicar, i només li serveixen per fer-se la foto". L'edifici era un antic magatzem i lloc de compra-venda de blat, per això l'Ajuntament hauria de fer-hi un museu o exposició relacionada amb la història del comerç a la ciutat de València, segons Vicent Soler, opinió que comparteix amb Francesc Díez, el portaveu municipal de cultura d'Esquerra Unida. En aquest sentit, tots dos van coincidir a dir que l'Almodí seria un lloc perfecte per allotjar la valuosíssima col·lecció de peses i mesures que va cedir el comte Trénor, precisament amb la condició que s'instal·lara a l'Almodí. La regidoria valenciana de Cultura, que encapçala José Rafael García Fuster, no vol, però, integrar aquesta col·lecció a l'Almodí i parla de les torres de Serrans com a possible continent de les peses i mesures. El recull de peses, que va ser donat per Juan Antonio Gómez-Trénor a l'Ajuntament el 1982, va ser exposat en l'Almodí fins el 1990, data en què va ser emmagatzemat en el tercer pis de la Casa-museu Benlliure i on encara descansa sense que pugui ser visitat. La família Gómez-Trénor va criticar recentment el fet que les peses de la col·lecció, considerada única en Europa per la seua importància antropològica, no es trobaren exposades. En declaracions a EL TEMPS, el portaveu de la família, José Antonio de Prat y Gómez-Trénor, ha assegurat que manté converses amb l'Ajuntament perquè la col·lecció es pugui exposar com abans millor. Gómez-Trénor ha reconegut per primera vegada la possibilitat que les peses i mesures s'instal·len en un lloc diferent a l'Almodí: "No es descarta aquest edifici, però comprenc que el consistori pugui tenir altres plans per a l'Almodí", ha dit. Les intencions del govern municipal per a l'Almodí no han estat fetes públiques fins ara. Malgrat que EL TEMPS va intentar concertar una entre-

RAFA GIL

vista amb el regidor de Cultura, J. R. García Fuster, per conèixer les seues opinions sobre el tema, l'atapeïda agenda de la campanya electoral no li ho va permetre.

Vicent Soler assenyala que les característiques de l'interior de l'edifici fan que siga ideal per una exposició museística no massa extensa. Per això considera que és el lloc ideal per reunir la col·lecció de peses i mesures més les lletres de canvi que posseeix l'Ajuntament i la taula de canvi que també pertany al municipi. Sobre la utilitat que pensa donar-li l'ajuntament, Soler afirma que es dedicarà probablement a exposicions temporals, després que es rebutjara la "vergonyosa idea de Rita Barberà de deixar-lo com a espai per a recepcions oficials".

Les Drassanes, ancorades. El primer edifici de les Drassanes del Grau es va construir al segle XII però fou refet el 1500. Aquest espai, on es construïen i reparaven els vaixells, va ser objecte fa pocs anys d'una exemplar restauració dirigida per l'arquitecte Manuel Portaceli. La Generalitat, que va finançar l'actuació, va ser pressionada per l'alcaldeessa popular Rita Barberà, que acusava els socialistes de desatenció a la ciutat de València, recorda Vicent Soler. Després de la inauguració, l'espai de les Drassanes només ha estat utilitzat per exposicions temporals promogudes, segons Soler, per la Generalitat. Actualment, com es pot veure a la fotografia d'aquesta pàgina, les Drassanes estan abandonades i, fins i tot, hi ha qui les aprofita per no dormir al ras. Les propostes dels grups municipals d'Esquerra Unida (EUPV) i PSOE per instal·lar-hi un museu marítim no han trobat ressò en el PP. Francesc Díez, d'EUPV, recorda que el Patronat per al Museu Marítim reclama aquest espai des d'abans de finalitzar la restauració de les Drassanes. Segons Díez, "el Museu de Ciències Naturals de Madrid té un fons immens que no pot exhibir enlloc i en el qual es troben moltes troballes submarines del litoral

Dalt, dues imatges de les Drassanes. A l'esquerra, una vista exterior. En la imatge de la dreta es pot veure com un captaire aprofita l'espai en desús per dormir a cobert. Baix, el Mercat de Colom. Els 16 darrers venedors que hi havia instal·lats l'abandonaren recentment.

valencià". Aquest enorme fons, reunit, segons Díez, per l'especial interès del rei Joan Carles, podria nodrir bona part del museu. Segons proposa Díez, el museu també podria incloure moltes altres coses relacionades amb la mar, encara que, assenyala, "segurament no podrà albergar un aquari perquè l'Ajuntament mai no va dir a l'arquitecte quin ús volia donar a l'edifici". Soler també recorda que la Generalitat va insistir a dir que l'Ajuntament orientara l'arquitecte sobre els possibles usos d'aquest espai i el govern municipal no es va definir mai.

Per camins semblants han anat els dinosaures del Museu Paleontològic Municipal. Les restes dels animals prehistòrics foren traslladats el 1990 de l'Almodí, que havia de ser restaurat, a unes dependències de l'edifici de l'Ajuntament de València. I encara hi són. L'actual instal·lació, però, no sembla la més adequada i tots els grups municipals creuen convenient un nou emplaçament. Després de descartar l'Almodí, el grup de govern ha aprovat una proposta d'EUPV per ubicar-los en l'antic restaurant El Anfitrion de Vivers, un edifici racionalista que es troba en un procés de degradació extrem (vegeu la foto central de la pàgina 95). El plantejament d'EUPV és instal·lar-hi un museu de Ciències Naturals que inclouria el Paleontològic. El problema, segons el socia-

RAFA GIL

lista Vicent Soler, és que l'edifici no tinga prou espai. Cal dir que a les restes que ara conformen el Paleontològic s'ha d'afegir la col·lecció de fòssils de Rodrigo Botet que l'Ajuntament també manté parcialment emmagatzemada.

Paradoxalment, les torres de Serrans i les torres de Quart, dues construccions emblemàtiques per elles mateixes, volen ser aprofitades com a museu per l'Ajuntament, segons les declaracions del regidor de Cultura García Fuster, que ja ha proposat que les de Serrans allotgen la col·lecció de peses i mesures.

El xalet que Blasco Ibàñez posseïa a la Malva-rosa ha estat també objecte de restauració. Però, segons Díez, l'edifici no tenia cap mesura de seguretat i els responsables del llegat de l'escriptor s'han negat a instal·lar-lo fins que les garanties no siguen completes.

Conveniència econòmica i electoral.

Diuen que en el temps del franquisme hi hagué un regidor a l'Ajuntament de València que va descobrir que sota les teules del Mercat Central hi havia una quantitat immensa de plom per a evitar les goteres. El regidor va fer alçar tota la teulada i va vendre el plom que hi havia a sota, negociet que li va reportar uns bons beneficis. Assegura la presidenta de l'associació de venedors del Mercat Central, Vicenta Lloris, que els més antics contenen que el regidor "va entrar en bicicleta i va eixir en Cadillac". La història es conta com a certa i la realitat és que el Mercat Central actual té goteres. Però no solament això. Lloris assegura que quan el vent bufa amb força provoca de vegades la caiguda de vidres, hi ha una sèrie de rajoles decoratives que han estat retirades pel mateix Mercat perquè cauen i les dues torres de l'avinguda del Baró de Càrcer tampoc estan en bones condicions. "Fa tres anys —explica Lloris— vam avisar l'Ajuntament perquè queien les rajoles pintades; com que no va venir ningú finalment les vam retirar i les conservem classificades per veure si algun dia es poden tornar a col·locar". Del mercat, va ser restaurada fa sis anys la part de peixateria en una acció que va promoure com a alcaldessa Clementina Ródenas i "que a més no va ser utilitzada políticament", segons Lloris. Posteriorment, només ha estat restaurada la porta principal, que es va veure molt afectada com a conseqüència d'un desplaçament de l'edifici. La passada setmana, en plena campanya electoral, van passar pel mercat totes les forces polítiques. La resta de l'any, però, el Mercat —que és visitat diàriament per 10.000 persones— resta en l'oblit dels governants. El Mercat Central de València va començar a construir-se el 1910 segons un projecte dels catalans Francesc Guàrdia i Alexandre Soler

El Xalet de Blasco Ibàñez, a l'esquerra, no compta amb les mesures de seguretat adequades per una casa-museu. Baix, l'estat del restaurant de Vivers, on aniria el Museu Paleontològic i una imatge del Mercat Central, que necessita ser restaurat.

i és, amb el Mercat del Born barceloní, el més important dels construïts amb coberta metàl·lica. La inversió que caldria per a restaurar el Mercat Central és d'uns 3.000 milions de pessetes.

A diferència del Mercat Central, el Mercat de Colom ja no és visitat per ningú. Els darrers 16 comerciants que s'hi resistien a abandonar-lo se'n van anar fa uns mesos. La degradació d'aquest espai i la nul·la inversió institucional ha provocat l'èxode en un edifici que es va començar a construir el 1914. Ara, l'equip de govern sembla decidit a acceptar la proposta del regidor d'EUPV, Francesc Díez, que ha suggerit d'instal·lar-hi un mercat de ceràmica i artesanía popular. Aquesta oferta es complementarà amb la tornada dels comerciants de queviures que ho desitgen.

D'aquesta forma, es recuperaria un altre important element del patrimoni històrico-artístic de València que el govern municipal, en primera instància volia dedicar a galeria comercial.

"La política cultural del PP són focs d'artifici", segons Soler, que critica que, per una banda, es presente la proposta de València, Capital Cultural Europea i, per l'altra, "es tanquen els museus el cap de setmana, al contrari que la resta del món". Segons Soler "falta l'orgull de mostrar la ciutat i la seua història perquè en realitat no els interessa la seua identitat.

Àlex Milian